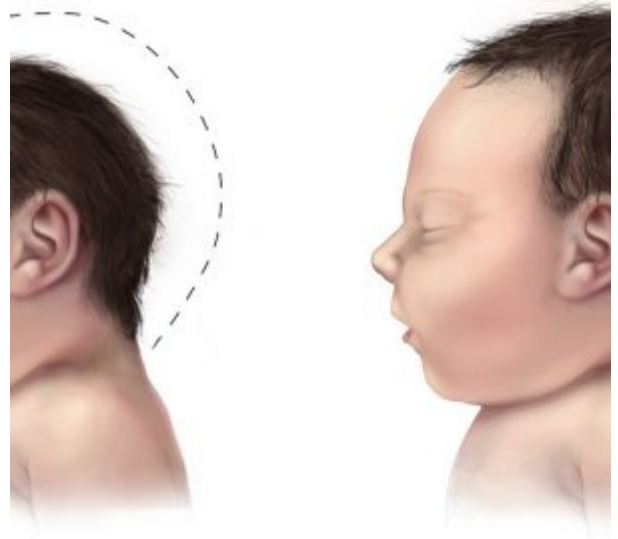

میکروسفالی

میکروسفالی یک بیماری عصبی نادر است که در آن سر نوزاد نسبت به سایر نوزادان همسن و همجنس خودش به طور قابل توجهی کوچکتر می باشد. میکروسفالی معمولاً نتیجه رشد غیرطبیعی مغز در رحم مادر و یا عدم رشد مناسب بعد تولد می باشد.

میکروسفالی، توسط عوامل ژنتیکی و محیطی مختلفی ایجاد می شود. کودکان مبتلا به میکروسفالی اغلب دارای مشکلات رشدی هستند. به طور کلی هیچ درمانی برای میکروسفالی وجود ندارد، اما تشخیص زود هنگام با درمان های حمایتی مانند گفتاردرمانی و کاردرمانی ممکن است به رشد فرزند و بهبود کیفیت زندگی کودک کمک کند.

• علائم

نشانه های اولیه میکروسفالی سایز سر خیلی کوچکتر نوزاد نسبت به سایر بچه های همسن و همجنسش می باشد. هنگامی که نوزاد به دنیا می آید، پزشک دور سر آن را اندازه می گیرد.

پزشکان یک نوار اندازه گیری در محیط اطراف سر نوزاد قرار می دهند و اندازه آن را ثبت و ضبط می کنند و با اندازه سرطبیعی موجود در نمودارهای رشد استاندارد مقایسه می کنند.

بعضی از کودکان فقط دارای سرهای کوچک هستند که اندازه ی آن به اندازه صدک اول نمودار رشد پایین است اما در کودکانی که دارای میکروسفالی هستند، اندازه سر به طور قابل توجهی پایین تر از حد

متوسط □□ است.

کودک با میکروسفالی شدیدتر نیز ممکن است پیشانی شیبدار به سمت عقب داشته باشد.

پزشک احتمال دارد در هنگام تولد کودک یا در دوره های منظم چکاپ میکروسفالی را تشخیص دهد. اما اگر فکر می‌کنید که سر کودک شما کوچکتر از حد طبیعی است یا آن طور که باید رشد نمی‌کند، با پزشکتان مشورت کنید.

• علل

بیشتر اوقات رشد غیرطبیعی مغز باعث بروز این وضعیت می‌گردد.

رشد غیرطبیعی مغز می‌تواند در حالی رخ دهد که کودک شما در رحم قرار دارد یا در دوران نوزادی به سر می‌برد. اغلب مواقع علت رشد غیرطبیعی مغز ناشناخته است. میکروسفالی می‌تواند علت ژنتیکی داشته باشد؛ سایر عوامل بدین شرح است:

▪ **کرا نیوسینوستوز "[craniosynostosis](#)"** یا بسته شدن زودهنگام یک یا چند مفصل فیبری بین استخوان‌های جمجمه نوزاد (درزهای جمجمه). در این حالت ملاحظ نوزاد زودتر از شکل‌گیری کامل مغز

بسته می‌شود و مانع از رشد مناسب مغز می‌شود. درمان -کرانیوسینوستوز جراحی باز کردن استخوان های چفت شده می باشد. اگر مشکل اساسی در مغز ایجاد نشده باشد جراحی باعث می‌شود که فضای کافی برای رشد مغز مهیا شود.

- ناهنجاری‌های کروموزومی مانند سندروم داون
- آنوکسی مغزی "anoxia" که وضعیتی شامل کاهش اکسیژن‌رسانی به مغز جنین است.
- عفونت در دوران بارداری مانند سرخچه، توکسوپلاسموز "toxoplasmosis"، سیتومگالوویروس "cytomegalovirus"، آبله مرغان و احتمالاً ویروس زیکا
- مواجهه جنین با داروها، الکل و مواد شیمیایی همه‌ی این موارد می‌توانند جنین‌تان را در معرض ناهنجاری‌های مغزی قرار دهند
- سوء تغذیه شدید عدم تغذیه مناسب در خلال بارداری می‌تواند رشد جنین‌تان را تحت تاثیر قرار دهد
- فنیل کتونوری کنترل نشده در مادر که یک ناهنجاری ژنتیکی است - که در آن توانایی بدن در تجزیه یک اسیدآمین به نام فنیل آلانین محدود می‌شود.

▪ عوارض

کودکانی که به این بیماری مبتلا می‌شوند عوارض خفیف تا شدیدی را تجربه خواهند کرد. کودکانی که عوارض خفیفی دارند ممکن است از هوش طبیعی برخوردار باشند. با این حال به طور کلی اندازه دور سر آن‌ها در مقایسه با هم‌سن‌ها و هم‌جنس‌هایشان کوچک خواهد بود. بسته به علت و وخامت میکروسفالی عوارض آن شامل موارد زیر است:

- تاخیر رشد همچون تاخیر در گفتار و حرکت
- مشکل در هماهنگی و تعادل
- کوتولگی یا کوتاهی قد
- به هم ریختگی صورت
- بیش‌فعالی
- ناتوانی ذهنی
- تشنج

▪ پیشگیری

پیشگیری از میکروسفالی همیشه امکان‌پذیر نیست، بویژه هنگامی که

علت بروز بیماری ژنتیکی باشد. اگر فرزند شما این بیماری را دارد، بهتر است که از مشاوره ژنتیک استفاده نمایید تا از ریسک بروز میکروسفالی در بارداری‌های بعدی آگاه شوید.

تهیه و ترجمه : خانم‌ها فریناز طبیبی و زهرا قطره سامانی
([آزمایشگاه ژنتیک پزشکی ژنوم اصفهان - سیتوژنتیک](#)) .